

Anne-Gine Goemans

Glijvlucht

Ambo|Anthos
Amsterdam

Hello Christian!

Mijn naam is Gieles. Ik heb uw zien vliegen met uw ganzen op een vliegshow. Ik vond het een magisch spektakel. Uw was zeer hoog in de hemel met uw vliegende tweezitsbromfiets. Mijn vader zegt dat uw met ganzen brand vliegt maar ik heb zeker dat het ganzen dwerg treft.

Excuses voor mijn Frans, ik heb grote problemen met uw taal. Ik probeer goed te doen.

Ik ben gepassioneerd door de ganzen voor jaren. Ik heb veertien jaar oud. Ik heb twee bruine ganzen, Amerikaanse Tufted Buff. Ze dragen een kuif, zeer mooi en zeer sierlijk.

Net als uw ben ik ganzenverkenner en school ik mijn ganzen voor een project. Mijn ganzen luisteren matig gemiddeld, ze zijn niet verlegen. Soms eerder brutaal. Ze gelijken op de kinderen van mijn buurvrouw Dolly. Mijn buurvrouw is boven gemiddeld knap.

De scholing doe ik met een stok. De stok is niet voor geweld, maar voor gehoorzaming. Ik gebruik steeds andere stok. Als ganzen mijn stok langer kennen is de gehoorzaming verdwenen. Dit is niet wenselijk.

Uw trekkende soorten excelleren in luisteren. Mijn complimenten, ook namens uw vrouw. Uw ganzen beschouwen uw en uw vrouw als een adoptiefvader. Mijn ganzen zien mij, ik huil, als een neef of broer om een lolletje mee te halen. Net als de kinderen van mijn buurvrouw op wie ik babysit.

Ik woon in Nederland, naast een vliegtuigroute. Uw gaat opmerken, ganzen naast de vliegtuigroute geeft moeilijkheden! Ik geef uw het grote gelijk. Gelukkig vliegen mijn ganzen niet door de route. Dat komt, huil ik, door mijn scholing (hier heb ik kleine trots op). Wees gerust, mijn ganzen leven niet in gevangenschap. Gevangen vogels zijn een schandaal dat moet worden opgezegd. Mijn ganzen leven in vrijheid op onze camping. Het is een camping voor de mensen die vliegtuigen adoreren. Zij verzamelen vliegtuigen alsof het postzegels betreft.

Uw vraagt natuurlijk, waarom de jongen schrijft? Ik schrijf niet om met uw in de tweezitsbromfiets te vliegen, al lijkt dat voor mij echt spektakel. Dezelfde hoge hoogte als de ganzen in de lucht, samen met de trekkende soorten langs cumuluswolken! Helaas is uw zakelijk toerisme te expensief voor mij. Ik schrijf uw voor een heel ander motief, voor de inhoud van onze weerszijdse scholing van de ganzen.

Gieles twijfelde. Hoe kon hij de belangrijkste vragen stellen aan de wereldberoemde ganzenspecialist, meteoroloog, piloot, filmer, ornitholoog, fotograaf, schrijver, veganist en activist, zonder te veel prijs te geven van zijn uitzonderlijke vliegplan? Het moest wel geheim blijven. Gieles stond op van zijn bureau en liep naar het gekantelde zolderraam. Leunend met zijn onderarmen op de dakpannen keek hij naar de landingsbaan. Nog geen zestig meter verderop lag een kaarsrechte zwarte streep ingebed door lichtbakens, grasland en akkers. Binnen twee minuten kon Gieles op de baan staan en voor chaos zorgen. Hij hoefde niet eens wat te doen. Stilstaan zou voldoende zijn om op alle tv-zenders te komen, maar dan kon zijn vader zijn werk als vogelwachter op de luchthaven wel vergeten.

Gieles keek opzij en zag de lampen van een dalend vliegtuig. De hemel was rimpelloos, alleen rondom de vleugels trilde de lucht. Het motorgeronk zwol gelijkmatig aan. Hij liep terug naar zijn laptop en sloeg de brief aan de Fransman Christian Moullec op in een speciaal mapje. Hij had een passende naam voor het mapje bedacht: *Meesterlijke Reddingsactie 3032*.

Nog dertien weken en vier dagen en dan zou zijn moeder thuishkomen met vlucht 3032. Ellen was nooit eerder zo lang weg geweest. Vorige week was ze in het kielzog van een groep wilde ganzen naar Afrika gevlogen. Gansen trokken weg om te overleven. Dat snapte hij. Maar hij begreep niet waarom zijn moeder wegtrok. Zij ging naar gebieden waar geen drinken of eten was. Zijn moeder maakte een omgekeerde vogeltrek, tegen de stroom in. Vogels zouden haar voor gek verklaren.

Hij liep de trappen af naar de keuken. Oom Fred zat aan tafel en schildte appels. 'Ha, Gieles,' zei hij opgewekt. Oom Fred was altijd goedgehumeurd. 'Ik heb schillen voor de ganzen.'

Gieles schonk zichzelf een glas melk in, klokte het in één teug leeg en veegde de melksnor van zijn bovenlip. De gladheid irriteerde hem. Zelfs geen donslaagje zette door.

Zijn vader en oom Fred waren een twee-eiige tweeling, maar ze leken in niets op elkaar. Willem Slob had nauwelijks nog haar, terwijl oom Fred met zijn zwartgrijze bos krullen eerder te veel had. Het postuur van zijn vader deed denken aan een standbeeld van een krachtig staatsman. Oom Fred had een tenger lichaam en een slepend loopje, veroorzaakt door kinderpolio. Hij reed rond in een scootmobiel en liep met een kruk. Hij wilde per se geen wandelstok. Niet dat zijn been ooit zou genezen, maar de kruk wekte de indruk van tijdelijkheid.

Ook de karakters en hobby's van de broers verschilden. Zijn vader hield van vogels en stripboeken. Oom Fred van koken en literatuur. Het enige wat ze deelden was hun lengte van één

meter negenennegentig en de zorg voor Gieles.

‘Denk je aan de ganzenpoep?’ vroeg oom Fred en overhandigde hem de krant met schillen. ‘We hebben gasten. Een echtpaar.’ Hij zei het verheugd.

Uit de schuur pakte Gieles een schep en een emmer. De deal met zijn vader was duidelijk. Hij mocht twee ganzen houden, zolang ze niet vlogen. Zodra ze de lucht in gingen, moesten ze weg. Ook was hij verantwoordelijk voor de verzorging, wat voornamelijk neerkwam op stront ruimen. De ganzen kaktten gemiddeld om de minuut.

Naast de oude boerderij lag een stuk weiland waar oom Fred een camping runde. Hij had zijn camping onlangs laten opnemen in een kamperen-bij-de-boergids, hoewel de plek aan geen enkel criterium voldeed. Rust of stilte vond je er niet. In bijna hetzelfde moordende tempo als de ganzen scheten, kwamen de vliegtuigen. De samensteller van de gids typeerde het als een nichecamping. Daar was geen woord van gelogen. Gezinnen lieten zich niet zien. Kamperende spotters waren doorgaans zonderlinge figuren. Dat de camping geen succes was, kon oom Fred niet schelen. Hij maakte zich nergens druk om. Hij haalde ook zijn schouders op over de grauwsluijer van kerosine op het houten bord met WELKOM OP DE HOTSPOT.

De ganzen kwamen zijn kant op. Met uitgestrekte en slingerende halzen begroetten ze hem. Hij aaide de kuifjes op hun kop. Gieles zette de emmer met schillen in het gras. Weinig enthousiast staken ze hun kop erin en pikten toen tegen zijn bovenbenen. De ganzen aten liever speculaas. Ze waren verslaafd aan de koek. Gieles gaf ze die alleen tijdens de training. Anders luisterden ze helemaal niet meer.

Aan de rand van het weiland zag hij een caravan die op een ruimteschip leek. Er stond een vrouw voor. Ze zwaaide en

gebaarde hem te komen. Hij plantte zijn schep als een vlaggenstok in de grond en liep naar haar toe, de ganzen bedelend achter zich aan. Het gezicht van de vrouw zat vol plooitjes en barstjes als een antiek schilderij, maar haar ogen waren helder. Meisjesachtig. Alsof ze waren gerestaureerd.

‘Dag, mevrouw,’ zei hij beleefd. ‘Hoe maakt u het?’

Gieles vond het leuk om op het overdrevene af beleefd te doen tegen oude mensen. Hij vond oude mensen zielig omdat ze snel doodgingen.

‘Uitstekend,’ zei ze vriendelijk. ‘Wat ik je vragen wilde, mijn man en ik willen vanavond barbecuen. Is dat mogelijk?’

‘Geen probleem, mevrouw. Zolang u maar geen kampvuur maakt. Dat kan de piloten in verwarring brengen. En u mag ook geen vlieger oplaten,’ grapte hij.

Ze glimlachte. ‘Malle jongen.’

De deur van het ruimteschip zwaaide open. Haar echtgenoot kwam naar buiten. Hij droeg een pilotenbril en een bodywarmer waarop zakjes zaten gestikt. Om zijn nek hing een verrekijker. Uit zijn korte broek staken knokige knieën en verkalkte onderbenen die leken af te sterven.

Met een zakdoek wreef de man over de ronde vormen van het ruimteschip. Hij stak direct van wal. ‘Moet je kijken. Spiegeltje, hè?’

Inderdaad. Gieles zag in de deur dat zijn haar recht over-eind stond en streek met zijn hand over zijn hoofd.

‘De oorsprong van de Airstream,’ zei de man trots en borg zijn pilotenbril op in een van de zakjes, ‘ligt in de Amerikaanse vliegtuigbouw. De vleugels ontbreken, maar voor de rest is het...’

Een dalende cityhopper overstemde zijn woorden. Geduldig wachtten ze op het wegsterven van het geluid.

‘Waar was ik gebleven?’ De man plukte aan zijn witte

wenkbrauwen. ‘Wat is jouw favoriete kist?’

‘Mijn favoriete kist, meneer?’

‘Vliegtuig,’ verduidelijkte hij en ging in een tuinstoel zitten.

Een favoriet had hij niet. De luchtvaart liet Gieles volkomen koud.

‘De Antonov 225, meneer,’ loog hij. Bij veel spotters stond dit grootste vliegtuig ter wereld op nummer een.

De man trok een vies gezicht. ‘Dat Russische beest? Ik zal je wat zeggen. Ik heb een keer urenlang voor niks op hem staan wachten. De Russen kunnen de pot op met hun Antonov.’

‘En de Boeing 747 400,’ zei Gieles om hem te plezieren. ‘Die vind ik ook te gek, meneer.’ Alle vliegtuigspotters hielden van de 747 400.

Hij klapte in zijn verkreukelde handen. ‘Zo mag ik het horen! Vooral als hij bevroren is, ziet hij er fenomenaal uit. Spanwijdte?’

Gieles keek hem niet-begrijpend aan.

‘Wat is zijn spanwijdte?’ De oude man vroeg het zo dat duidelijk was dat hij het antwoord al wist. ‘Vierenzestig-komma-vier meter,’ zei hij en keek door zijn verreijker naar een vliegtuig.

‘Een Airbus A 321. Mijn vrouw is van het stijgen, ik hou van dalers. Jij?’

Het interesseerde Gieles geen reet. Een landend toestel kon niet tippen aan een groep neerstrijkende ganzen. Gakkend en klapwiekend kwamen ze aanzetten. Als een golf spoelden ze aan op het land, om daarna langzaam uiteen te vallen.

‘Ik hou van landende ganzen,’ zei Gieles en wierp een blik op zijn ganzen die verderop graspollen uit de grond trokken. ‘Het kabaal dat ze maken als ze neerkomen op aarde. De laatste meters voordat ze landen. Dan zien ze er heel grappig uit. Alsof ze niet meer weten hoe het moet.’

Gieles spreidde zijn armen en deed alsof hij zijn evenwicht verloor. ‘Als ze zijn geland, zetten ze een hoge borst op. Dat is van trots. Soms hebben ze wel drieduizend kilometer afgelegd! Komen ze helemaal uit het noordelijkste puntje van Noorwegen en dan schreeuwen ze door elkaar heen. “We zijn er weer! We zijn er weer!”’

De man en vrouw keken hem verwonderd aan.

‘Ganzen praten de hele dag door met elkaar,’ zei Gieles. ‘Net een stelletje wijven, vindt mijn vader. En ze zijn nooit alleen. Ze vliegen altijd samen. Met de hele familie.’

‘Gut,’ zei de vrouw met grote ogen. ‘Dat wist ik allemaal niet. Maar hoe weten ze nou welke kant ze op moeten? De lucht is zo... hoe zal ik het zeggen? Zo ruim. Je mist makkelijk een afslag.’

Gieles sloeg zijn armen zelfverzekerd over elkaar. Ganzen waren zijn terrein.

‘Het belangrijkste zijn de zon en de sterren.’ Hij sprak de woorden gewichtig uit. ‘Dat zijn de wegwijzers tijdens de trektochten. En de kleintjes leren het weer van hun ouders. Kuikens die uit het ei komen weten helemaal niets. Als ze voor het eerst overwinteren, dan vliegen ze met hun ouders mee om de weg te leren kennen. Soms wel duizenden kilometers.’

De vrouw luisterde aandachtig naar Gieles, terwijl haar echtgenoot de volgende kist spotte.

‘En de kuikentjes die geen ouders hebben. Van wie moeten die het dan leren?’

‘Er is altijd wel een tante om voor hen te zorgen,’ zei Gieles. ‘Of een aardige oom.’

‘Ach, natuurlijk,’ verzuchtte ze en ging in de andere tuinstoel zitten. ‘Hoeveel ganzen heb je?’

‘Twee, mevrouw. Alleen die twee.’

‘Maar ze schijten voor tien,’ zei de oude man misprijzend.

‘Je kunt beter een hond hebben. Die schijt stukken minder.’

Zwijgend keken ze naar een daler. Een van de ganzen struinde langs de slootkant. In de vier jaar dat hij de ganzen nu had, waren ze nog nooit in het gore water gegaan. Ze piekerden er niet over.

‘Levensgevaarlijk. Ganzen bij een landingsbaan.’ De man kneep zo hard in de verrekijs dat zijn knokkels wit uitsloegen. ‘Je hebt toch weleens gehoord van die noodlanding? Op de rivier bij New York?’

Weléens gehoord? Gieles’ ogen lichtten op als vuurvliegjes in de nacht. De noodlanding op het water, *a didge*, had een meer dan verpletterende indruk op hem gemaakt.

‘Het Wonder van de Hudson, meneer,’ barstte Gieles los. Hij leek op een nieuwslezer, zo geordend rolden de woorden uit zijn mond.

‘Op 15 januari 2009 landde captain Chesley Burnett Sullenberger, gezagvoerder van US Airways, op de Hudson nadat Canadese ganzen in zijn motor vlogen. Het voelde alsof hij werd geraakt door een reusachtige bliksemschicht.’

Gieles deed alsof de bliksem bij hem insloeg, schokte met zijn lichaam en ging weer verder. ‘Captain Sully, iedereen noemt hem Sully, zo staat het ook op T-shirts en bekers en onderbroeken, captain Sully redde alle honderdvijfenvijftig inzittenden van vlucht 1549.’

‘Hij controleerde tot twee keer toe het vliegtuig op achterblijvers,’ vulde de man hem uitgelaten aan. Met deze jongen kon hij praten. ‘Voordat de captain als laatste man het zinkende schip verliet. Wat ook daadwerkelijk het geval was, omdat door de landing de onderkant van het toestel finaal openlag.’

‘En toen kwamen uit alle hoeken en gaten bootjes aangevaren om de passagiers op te pikken,’ vervolgde Gieles vrolijk. ‘Maar dat zult u vast weten, meneer.’

‘Hé!’ brulde de man boven een dalend vliegtuig uit. ‘Hou eens op met dat ge-meneer! Daar krijg ik de zenuwen van!’

Hij wachtte totdat het geluid uitdoofde. ‘Johan en Judith.’

Hij wees naar zijn vrouw, die Gieles sprakeloos stond aan te kijken met haar gerestaureerde ogen. ‘Gut, wat weet jij veel! Wat weet zo’n jongen al veel, vind je niet?’

Ze legde een hand op de gevlekte arm van haar man. ‘Johan weet ook alles van vliegtuigen en ongelukken. Hij verzamelt sinds 1972 vliegtuigongelukken in plakboeken. Met alle gegevens, en als hij foto’s kan vinden dan plakt hij die ook in. Andere spotters noemen hem een *crashfreak*. Toch, Johan?’

‘Hmm.’ Een Boeing hing een paar kilometer verderop loodzwaar in de lucht.

‘Het zijn hele mooie plakboeken,’ vond ze. ‘Het gaat Johan niet om de doden en de sensatie, maar meer om de toedracht van het ongeluk.’

‘I was sure I could do it,’ zei Gieles.

‘Pardon?’ vroeg de vrouw.

‘Dat zei captain Sully. Na zijn heldendaad.’ Gieles probeerde zijn stem te imiteren door ontspannen te spreken. ‘I was sure I could do it.’

De man volgde het toestel totdat de staart achter een rij berken verdween. Toen zei hij een beetje streng: ‘Dus je weet donders goed hoe gevaarlijk ganzen zijn voor de luchtvaart.’

‘Mijn ganzen kunnen niet vliegen,’ loog Gieles. ‘Ze zijn het verleerd.’

‘Kijk,’ zei de vrouw verrukt. ‘Kenia Airways. Wat een vrolijke kleurtjes. Het lijkt wel de staart van een tropische papegaai. Ik ben dol op papegaaien. Ze doen me denken aan siervuurwerk.’

‘De volgende keer als we hier weer komen,’ zei Johan, ‘neem ik mijn plakboeken mee. Dan zal ik je laten zien dat het met

een paar ganzen in de motor ook heel slecht kan aflopen. Héél erg slecht.'

'Je woont hier heerlijk,' onderbrak zijn vrouw hen en snoof de lucht op. 'Dicht bij de vliegtuigen en toch landelijk.'

'Machtig mooie stek,' knikte Johan instemmend. 'Kan niet anders zeggen.'

Ze draaide zich half om in de stoel en wees naar een verderop gelegen bosje aan de overkant van de weg.

'Ik vraag me af wie die bomen daar heeft gepland. Zo'n jong bosje in de polder... het heeft iets sprookjesachtigs.'

'Milieuactivisten,' zei Gieles.

'Wat een ontzettend aardig gebaar.'

'Waarom?' vroeg Johan argwanend en deed zijn pilotenbril weer op.

'Ze wilden niet dat er hier een landingsbaan kwam. Daarom kochten ze een stuk land van onze buurman en plantten er bomen. Maar van de rechter moesten de bomen weg. En toen hebben ze de bomen dáárnaartoe verhuisd.' Hij wees naar het bos. 'Mijn moeder noemt het een bosje in ballingschap.'

De zomer met de milieuactivisten beschouwde Gieles als de mooiste van zijn leven. Op een dag waren ze er. Ze kwamen in een stinkende dieselbus aangetuft en Gieles snapte niet dat er zo veel mensen en spullen in een wagen pasten. Hij zag hoe ze tenten, generatoren, plunjezakken, slaapzakken, petroleumlampen en pannen uitlaadden. In een middag veranderde Gieles' saaie polderuitzicht in een doorlopende circusvoorstelling. Tientallen koepeltentjes stonden om een caravan heen die in regenboogkleuren was beschilderd. Aan houten palen knoopten de activisten hangmatten, hun kinderen hingen slingers in de takken. Het zag er prachtig uit, vond Gieles, die pas aan het einde van de middag poolshoogte op het terrein

durfde te nemen. Zijn vriendje Toon liep voorop.

De activisten waren heel aardig. Ze gaven limonade en gevulde koeken en ze stelden allemaal vragen. Hoe vaak Toon en Gieles in het bos speelden, wat ze van de luchthaven vonden, of ze vaak ziek waren of erg moesten hoesten. Gieles gniffelde toen de activisten het gewichtig over 'hun bos' hadden als ze het schrale groepje bomen midden in een woestijn bedoelden. Overal lagen grijze zandhopen waar bulldozers en kiepwagens doorheen reden. In die grote zandbak liepen mannen in oranje overalls met opschrijfboekjes. De aanleg van de nieuwe baan was in volle gang. Het wachten was op het vonnis van de rechter.

Elke dag bezochten nieuwe mensen het tentenkamp. Volgens oom Fred waren dat bekende Nederlanders en dat moest wel zo zijn, want er kwamen ook fotografen en journalisten. Ze riepen dat ze tégen waren. Toen de landingsbaan er eenmaal lag, hoorde je hen er nooit meer over. Ze kwamen niet meer langs. De bekende Nederlanders vlogen nu over hun daken.

Gieles' huis was die zomer ontelbare keren op de televisie. De pers wilde steeds opnieuw van oom Fred weten wat hij ervan vond dat er straks vliegtuigen in zijn achtertuin landden.

'Je houdt het toch niet tegen,' verklaarde hij dan. Eigenlijk was het niet eens zijn achtertuin. Oom Fred was uitgekocht. Zijn eigen huis lag óp de toekomstige baan, het stond in de weg. Daarom trok hij in bij het gezin van zijn tweelingbroer. Dat was ook praktisch. Als Ellen vloog, kon Fred voor Gieles en het huishouden zorgen.

Gieles wist dat oom Fred geen antwoord gaf aan de journalisten. Oom Fred was nooit ergens voor of tegen. Hij sprak meestal in de je-vorm, alsof het niet over hem ging. Hij nam alles zoals het kwam. Wees een rivier, geen berg, was zijn mot-

to. De rivier was aardig tegen de activisten. Hij bracht hun zelfgemaakte venkelsoep en worstenbroodjes en liet ze op de hoeve douchen. Toen de scheerlijnen van het uitdijende tentenkamp in elkaar verstrikt raakten, bood hij het weiland als kampeerplaats aan. Zo kreeg hij de ingeving een spotterscamping te beginnen.

De rivier was ook vriendelijk tegen de vijand van de activisten. Stond de marechaussee op het erf om veiligheidskwesaties door te nemen, dan gaf hij ze een zakje kersen mee. En als de luchthaven kwam om over isolatie te praten, dan serveerde hij koffie met appeltaart.

Gieles hoopte vurig dat de milieuactivisten nooit meer weggingen. Hij was niet de enige. Ook de andere kinderen uit de buurt brachten die zomer meer in het bos dan thuis door. Ze deden verstopperijtje en dansten wild op muziek uit de Rinky Dink, een milieuvriendelijke geluidsinstallatie aangedreven door een fiets. Gieles leerde van een man met vlechtjes in zijn rode baard hoe hij van bamboestokken een tent kon maken. Hij beschilderde houten bladeren die in een ijzeren boom werden gehangen. Soms at Gieles mee uit grote pannen met stukgekookte bonen. Ze aten aan lange tafels en vaak werd er zo heftig gediscussieerd dat Gieles dacht dat ze gingen vechten. Hij hoorde woorden die hij niet kende, zoals vrijstaat, maffia, vonnis, bezetting. En hij leerde voor het eerst schelden. Lul en kut klonken hem bekend in de oren. Maar kankerlijer, grafbek, tyfushoer en bokkenlul waren nieuw. Vooral zijn vriendje Toon kreeg geen genoeg van de scheldwoorden.

Als zijn moeder terugkwam uit het buitenland, nam ze een kijkje in het kamp. Soms nog in haar uniform. De activisten waren aardig tegen Ellen. Niemand stoorde zich aan haar stewardessenpakje. Gieles had het idee dat de mannen van het kamp zelfs met haar flirtten.

's Avonds, zolang Gieles zijn ogen open kon houden, staarde hij door zijn zolderraam naar het tentenkamp. Sommige activisten zaten bij het vuur, anderen lagen verstrengeld in de hangmatten. Iemand speelde gitaar. Zaklantaarns knipperden in de koepeltentjes, waardoor het bos een magische toverlantaarn leek. Een man haalde met een emmer water voor de afwas uit de sloot waar hij eerst in had gepist. Eén keer zag Gieles blote billen uit een hangmat steken. Of er een of twee mensen in de hangmat lagen, kon hij niet goed zien.

Op de dag dat de rechter het bos onteigende, maakten de activisten zich klaar om zich tot het bittere eind te verzetten. Ze beloofden een slagveld, een guerrillaoorlog. Gieles stond uiteraard aan de kant van de activisten. Samen met Toon maakte hij een katapult van hout en elastiek.

Maar het kwam niet tot een gevecht. Toen twee agenten de weg afzetten zodat het kamp niet meer bevoorrad kon worden, werden de tenten in stilte afgebroken. Het enige wat aan de milieuactivisten herinnerde, was de ijzeren boom met houten bladeren. Maar ook die was na een paar dagen verdwenen. De luchthaven had gewonnen.

Sinds de aanleg had de geringe afstand tussen Gieles' hoeve en de landingsbaan een grote aantrekkingskracht op hem uitgeoefend. De eerste keer dat hij samen met Toon de verboden meters probeerde te overbruggen, was met een blaaspijp en papier. Vanuit zijn zolderraam schoten ze stukgekauwde propen naar de baan, totdat ze misselijk waren van de inkt. Zo begon het spel waarop ze een hele reeks varianten met een katapult bedachten die steeds minder onschuldig werden.

De beschietingen eindigden voorgoed toen een zelfgefabriceerde verfbom tegen een cityhopper uiteenspatte. De verfbom was een idee van de kraker die naast Toon en zijn familie woonde. Sinds de opening van de baan stond het huis

leeg. Niemand wilde er meer wonen, behalve de kraker. Van hem leerden Toon en Gieles hoe je die dingen kon maken. Ze moesten de ballonnen minimaal veertig keer in kaarsvet dopen. Dan hadden ze een bom, zei de kraker, waarmee je een raam met dubbelglas in kon gooien. Gieles en Toon wilden geen dubbelglas ingooien, dus hadden ze twintig keer gedoopt. Het eerste schot was meteen raak. Even was de piloot in de veronderstelling dat een grote vogel tegen de cockpit te pletter sloeg, maar de blauwe kleur was verdacht. Vanuit het zolderraam zagen Toon en Gieles de zwaailichten van de maréchaussee. Gieles kneep van schrik in een ballon, waardoor de verf door zijn slaapkamer spoot. Ontkennen dat zij de daders waren, was zinloos.

Gieles dronk zijn glas cola leeg en nam een extra stroopwafel van de vrouw aan. Haar man was in slaap gevallen. Zijn kin hing slap op de bodywarmer. De verrekijker lag op de sprieterige benen. Hij bedankte haar en ging verder ganzenkak ruimen.

Zijn vader had de milieuactivisten een stelletje oetlullen genoemd. Vertrekken zonder verzet; dan was je volgens hem een grote oetlul. Maar voor Gieles waren de activisten helden en sinds die zomer had hij een diep verlangen om held te worden. Hij had weleens een heldendaad verricht, maar daarmee was hij nog geen held. Twee jaar geleden redde hij een herdershond uit de sloot. Het lukte het dier niet op de kant te klauteren. Toen Gieles hem bij zijn halsband eruit trok, rende de hond weg. Niemand had zijn reddingsactie opgemerkt, dus telde die niet.

De Fransman Christian Moullec was een held. In zijn vliegende tweezitsbromfiets redde hij dwergganzen door hun de weg te wijzen naar veilige overwinteringsgebieden.

Zijn moeder was een held. Met gevaar voor eigen leven reisde ze, om voor hem onbegrijpelijke redenen, van de ene uitgedroogde plek naar de andere om arme Afrikanen op zonnekooktoestellen te leren koken.

Captain Sully was de grootste held. Ongetwijfeld. *I was sure I could do it*. Amerikanen adoreerden hem. Ze dronken koffie uit I ♥ SULLY-mokken. Ze droegen T-shirts met THANK YOU CAPTAIN SULLY, SULLY IS MY HOMEBOY, OLD PILOTS NEVER DIE. Zijn naam stond op kussens, mousepads, bumperstickers, kalenders, hondenshirts. Vrouwen droegen slipjes met TRUE HERO FLT 1549. Hij was sexyer dan Johnny Depp, groter dan Jezus. Die kon over water lopen, maar captain Chesley Sullenberger kon op water landen en honderdvijfenvijftig mensen in veiligheid brengen.

Een andere held van formaat: Jan-Ove Waldner. De beste tafeltennisser ooit. Ook wel de Mozart van het tafeltennis genoemd. Gieles had geen idee waarom, maar het klonk goed.

Zijn vader was een soort van held. Hij verjoeg vogels van de landingsbanen om passagiers te redden. Gieles verdacht hem ervan de vogels te verjagen om ze te redden van de vliegtuigmotoren. Hardnekkige vogels werden afgeschoten, maar niet door Willem Slob. Hij schoot nooit. Behalve op duiven. Zijn vader had een pesthekel aan duiven.

Met schep en emmer liep Gieles naar de schuur. Nog een paar maanden en dan zou hij zelf een held zijn. Hij zou er persoonlijk voor zorgen dat zijn moeder nooit meer terug wilde naar Afrika.

In de schuur pakte hij de bamboestok, de trommel met speculaas en schudde ermee. In een drafje kwamen de ganzen op het geluid af. Hij gaf ze een paar koekjes en stopte de trommel in zijn rugzak. Met de stok prikte hij tegen hun veren achterste.

In hun trotse gang met hun kuiven parmantig in de lucht, staken ze de weg over.

Bij het bosje van de milieuactivisten graasden de ganzen in het gras. Gieles keek naar de camera die aan een lantarenpaal was bevestigd.

De luchthaven gedoogde de ganzen, omdat zijn vader had gezegd dat ze vleugellamme boerderijkippen waren die nog nooit een meter hadden gevlogen. Zijn vader had gezag.

Ze moesten eens weten.

Sukkels.

Ze passeerden een vervallen huis waarvan de tuin overwoerd was door wildebramenstruiken die tegen de gevel opkroepen. Gieles zag dat een deel van de struik door een kapot raam naar binnen groeide alsof het huis verslonden werd. Achter de onbewoonde bouwval liep een graspaadje dat naar de loods leidde. Hij duwde de golfplaten deur open. Op een paar ijzeren schuiten en een gedemonteerde tractor na stond de loods leeg. De ganzen waggelden met kwispelende staarten naar binnen. Ze hadden er zin in.

‘Blijf,’ zei hij duidelijk articulerend tegen de ganzen. Hij hield zijn handen voor zich alsof hij een zegening uitvoerde.

‘Blijf.’

Langzaam liep Gieles achteruit, het commando herhalend. De ganzen bleven op hun plek, maar werden onrustig. Ze wiebelden op en neer en begonnen te piepen. Toen Gieles nog geen twintig meter van hen verwijderd was en ‘blijf!’ riep, namen ze een aanloopje en fladderden onhandig naar hem toe. Ze ploften voor zijn voeten neer en gakten er uitgelaten op los.

‘Verdomme!’ zei Gieles gefrustreerd. ‘Jullie moeten wachten tot ik een teken geef! Met mijn stok!’ Ze pikten in zijn broek. Gieles duwde de ganzen weg. ‘Eerst luisteren. Dan pas koek.’

Opnieuw liep hij naar achteren. ‘Zit! Blijf!’